

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Nieuw Kasteel met park

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Nieuw Kasteel met park

Titel:	Nieuw Kasteel met park
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Rotselaar
Deelgemeente:	Wezemaal
Bron:	Schepping: 2014-05-01 Bijwerken: 2018-10-08 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134516
Coördinaten:	Breedte: 4.76021216939 Lengte: 50.942997464

Primaire tekst

Landschappelijk park (oorspronkelijk 2 hectare) met langwerpige vijver ('rivierlandschap') en moestuin, aangelegd bij een villa gebouwd rond 1870, verbouwd in 1905; het kasteel wordt nu gebruikt door een basisschool, de voormalige moestuin door een tennisclub, enigszins verwaarloosd.

Het 'Nieuw Kasteel', op oude ansichtkaarten ook 'Kasteel de Wouters' genoemd, vindt zijn oorsprong in een bescheiden landhuis met stal- en koetshuis dat door griffier Jan Reynaerts uit Haacht rond 1870 op een perceel bouwland op 500 meter ten zuidoosten van de dorpskern van Wezemaal werd opgetrokken. Op 60 meter ten zuiden van het huis werd voor de duur van de bouwwerf een steenbakkerij geregistreerd, zoals wordt weergegeven op de opmetingsschetsen van 1872 en 1873. Op het perceel (53 are) rond het huis werd een siertuin aangelegd, die zich volgens de stafkaart van 1893 ook over het aanpalende perceel ten zuiden uitstreckte en een geheel van circa 1,5 hectare vormde (waar zich eerst de steenbakkerij bevond, het perceel bleef tot 1920 op het kadaster als "bouwland" geregistreerd). Het huis stond in een open ruimte tussen twee grotendeels beboste lobben, die elk door een lusvormig pad ontsloten werden. Van die vroegste fase zijn slechts een paar bomen bewaard gebleven, nu met stamomtrekken rond 400 centimeter: Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) en zilversdoorn (*Acer saccharinum*). In 1895 wordt in de zuidelijke lob van het landgoed de aanleg geregistreerd van de landschappelijke vijver, een 10 à 15 meter breed en 80 meter lang, lichtjes afbuigend kanaal. Het beeld dat de ontwerper of de eigenaar voor ogen stond was wellicht dat van een weids rivierlandschap. In de streek zijn de voorbeelden van dergelijke bucolische 'rivierlandschappen' legio, onder meer in Holsbeek, Bekkevoort (het Bergenhof), Rotselaar (Vrouwenpark) en Meldert/Hoegaarden. In de jaren 1920 werd aan het noordelijke uiteinde een kaaimuur gebouwd met een bakstenen bovenbouw met bloembakken en ook aan het andere uiteinde is pittoresk bedoeld metselwerk uit die jaren zichtbaar. Door gebrek aan onderhoud en door spontane opslag van bomen wordt deze vijver volledig overschaduwd en is het oorspronkelijk beoogde effect verloren gegaan.

Het huis kreeg zijn definitieve vorm na de verkoop van het goed aan Elisabeth de Wouters d'Oplinter in 1902 (zie H. Douchamps: Elisabeth-M.-Joséphine-Eulalie de Wouters d'Oplinter, 1858-1930, jongste kind van ridder Alphonse de Wouters d'Oplinter, kasteelheer in 1871-1880 op Kwabeek te Boutersem-Vertrijk). Het heeft een getrapte plattegrond en telt (op het laagste punt van het maaiveld) drie bouwlagen. De noordoostgevel wordt voorafgegaan door een ingangspui geflankeerd door twee (cementen) leeuwen; de middelste travee met balkon loopt uit op een dakkapel tussen overkragende ronde torentjes. Samen met de vakwerkimitaties in de puntgevels zijn dit de enige speelse en romantische elementen in een voor de rest vereenvoudigde traditionele bak- en zandsteenstijl (zandsteen hier vervangen door cement). Op een in 1906 verstuurde ansichtkaart is aan de achterzijde van het gebouw ook een aangebouwde halve serre te zien. Rond diezelfde tijd wordt ook de mutatie geregistreerd

van een aangrenzend perceel bouwland (nr. 721a) tot een "hof" (moestuin) van één hectare met een tuinierswoning aan de rand. De toen aangeplante bomen hebben nu stamomtrekken bereikt van 250-300 centimeter en zijn – op bontbladige esdoorn (*Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii') na – courante soorten: zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), gewone plataan (*Platanus x hispanica*), groene of bruine beuk (*Fagus sylvatica*, *Fagus sylvatica* 'Atropunicea'), moerasedik (*Quercus palustris*), Amerikaanse en zomeredik (*Quercus rubra*, *Quercus robur*) en gewone es (*Fraxinus excelsior*). Het kasteeltje biedt momenteel onderdak aan een lagere school, de huidige eigenaar woont in het sterk verbouwde koetshuis en de voormalige moestuin wordt gebruikt door de plaatselijke tennisclub. Een klein gedeelte van de tuinmuur bleef bewaard.

Merkwaardige bomen (opname 17 september 1997)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeter weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte. Het cijfer vooraan verwijst naar de locatie van de bomen op een plan in het inventarisdossier.

- 13. Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) **383**
- 16. zilveresdoorn (*Acer saccharinum*) **407**

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2007

Titel Text: Park van het nieuw kasteel van Wezemaal

Grafische documenten

Nieuwkasteel_wezemaal (Deneef, Roger, 05-03-2002, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger [212] Wezemaal, art. 1431; kadastrale opmetingsschetsen Wezemaal 1903 nr. 5 en 1906 nr. 9.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschetsen Wezemaal 1872 nr. 6, 1873 nr. 7 en 1895 nr. 19; oudste kadastrale legger [212] Wezemaal, art. 900.

DENEEF R., DE JAECK H. & WIJNANT J., *Het domein Van Tilt te Holsbeek en de inventaris van historische tuinen en parken Vlaams-Brabant*, p. 4-18, in *Monumenten & Landschappen 18(1)*, 1999.

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Nieuw Kasteel met park

DENEFF R. en anderen, *"Getemperde straklijngheid": Louis Van der Swaelmen en de "krachtige rangschikking" van het kasteeldomein van Meldert (Hoegaarden)*, p. 51-70 in *Monumenten & Landschappen 19(2)*, p. 51-70.

DOUXCHAMPS H., *La famille de Wouters d'Oplinter (I)*, Bruxelles, Association familiale de Wouters, p. 365.

Relaties

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120603>

Beknopte karakterisering

Datering: derde kwart 19de eeuw, interbellum, vierde kwart 19de eeuw, vóór WO I

Typologie: fruitmuren, private parken, tuin- en parkbeplantingen, vijvers, villa's (bouwkundig erfgoed)

Context: landhuizen